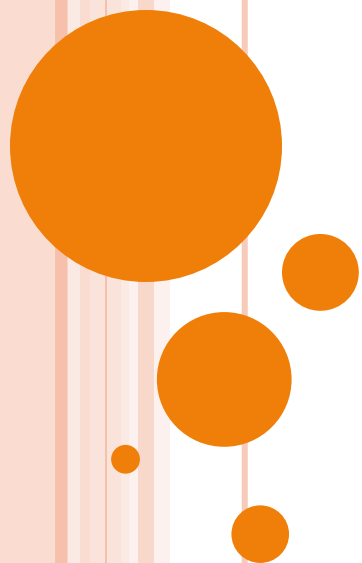

ТЕМА:

СПІЛКУВАННЯ

ПЛАН

1. ПОНЯТТЯ ПРО СПІЛКУВАННЯ.

2. ФУНКЦІЇ СПІЛКУВАННЯ:
КОМУНІКАТИВНА, ІНТЕРАКТИВНА,
ПЕРЦЕПТИВНА.

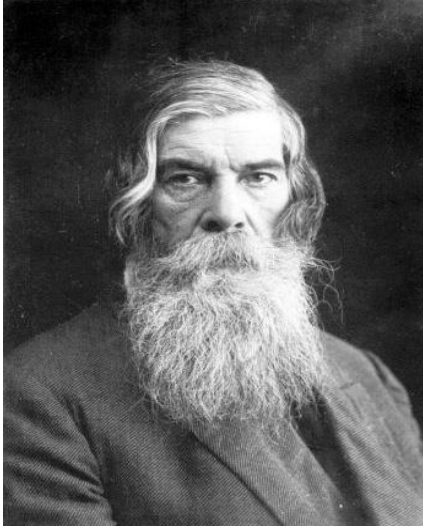
РІЗНОВИДИ СПІЛКУВАННЯ.

3. ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ: ВЕРБАЛЬНА
КОМУНІКАЦІЯ (МОВА І МОВЛЕННЯ) ТА
НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ.

1. ПОНЯТТЯ ПРО СПІЛКУВАННЯ.

Спілкування – це взаємозв'язок між людьми, в ході якого виникає психологічний контакт, що виявляється в обміні інформацією, взаємовпливові, взаєморозумінні.

Проблему спілкування досліджували:

Володимир Бехтерев

Володимир М'ясищев

Борис Анан'єв

Галина Андреева

Проблему спілкування досліджували:

Олексій Бодальов

Світлана Кондратьєва

Костянтин Платонов

Олексій Леонт'єв

Анатолій Мудрик

Тамара Яценко

Микола Обозов

Поряд із поняттям «СПІЛКУВАННЯ» ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАЦІЯ»

Комунікація - ширше поняття, що передбачає зв'язок, взаємодію двох систем, в ході якої від однієї системи до іншої передається сигнал, що містить інформацію.

Спілкування – це завжди обмін інформацією між людьми.

Спілкування може здійснюватись як **безпосередньо** (лектор і студенти), так і **опосередковано** (перегляд телепередач, читання книг).

С. Образцов з цього приводу писав:

«Зустріч із бізоном іспанської печери тому викликає таке хвилювання, що це зустріч не з твариною, а з людиною, яка намалювала бізона. Зустріч через тисячоліття. І зустріч це завжди особиста. Завжди зустріч двох».

“Коли ми вивчаємо спосіб життя конкретного індивіда, ми не можемо обмежуватись аналізом лише того, що і як він робить, ми повинні досліджувати також і те, з ким і як він спілкується...”

Борис Ломов

Зміст спілкування

*наукові та
життєві
знання*

*навички та
вміння*

сама людина

*колективне
(групове)
розв'язання
задачі*

*відносини і
взаємовідносини*

2. Функції спілкування. Різновиди спілкування.

Функції спілкування:

комунікативна

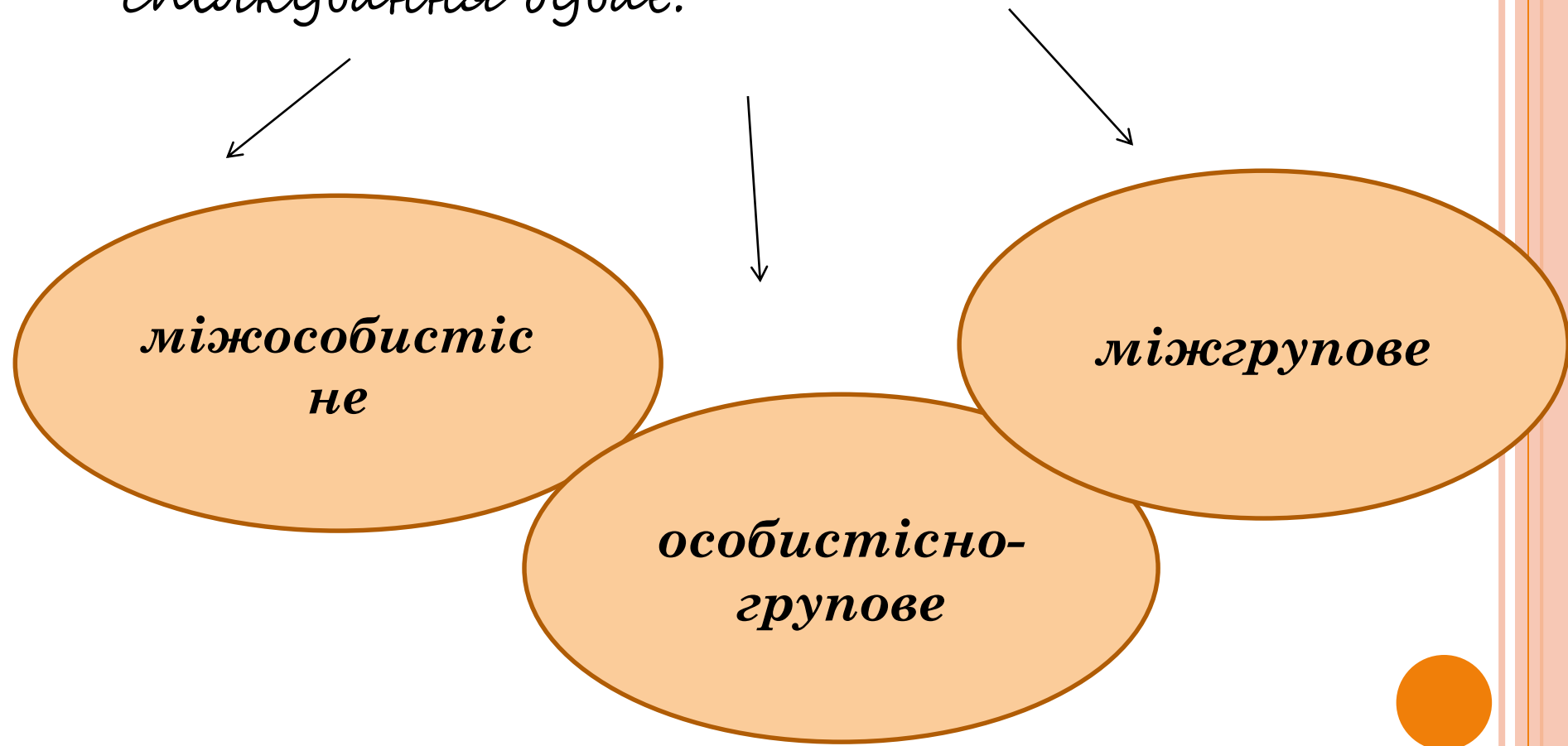
інтерактивна

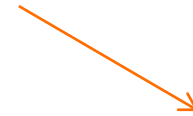
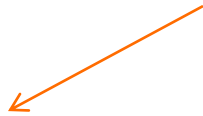
перцептивна

ВИДИ СПІЛКУВАННЯ:

- Залежно від контингенту учасників спілкування буває:

*ЗАЛЕЖНО ВІД СТУПЕНЮ
ОПОСЕРЕДКОВАНOSTІ СПІЛКУВАННЯ
ПОДІЛЯЮТЬ НА*

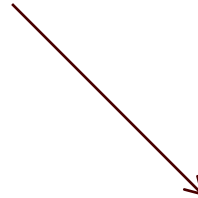

безпосереднє

опосередковане

*ЗАЛЕЖНО ВІД ТРИВАЛОСТІ
СПІЛКУВАННЯ ПОДІЛЯЮТЬ НА*

короткочасне

довготривале

*Залежно від завершеності
спілкування поділяють на*

завершене

незавершене

ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ – ЦЕ СИСТЕМА
ПРИЙОМІВ ВЗАЄМОДІЇ ПЕДАГОГА І УЧНІВ.
ЗМІСТОМ ТАКОГО СПІЛКУВАННЯ ВИСТУПАЄ
ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ, ОРГАНІЗАЦІЯ ВЧИТЕЛЕМ
ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ І ВЗАЄМОВІДНОСИН З
УЧНЕМ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНОМАНІТНИХ
КОМУНІКАТИВНИХ ЗАСОБІВ.

Педагогічне спілкування – це система прийомів і навиків взаємодії педагога і учнівського колективу, змістом якого є обмін інформацією, навчально-виховний вплив і організація взаєморозуміння.

Педагог виступає як ініціатор цього процесу, організовує його та управляє ним.

ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ВИСТУПАЄ:

- **ЕМОЦІЙНИМ ФОНОМ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ;**
- **БЕЗПОСЕРЕДНІМ ЗМІСТОМ ЦЬОГО ПРОЦЕСУ.**

ПСИХОЛОГІЧНІ СПОСОБИ ВПЛИВУ В ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ:

- **Зараження** – це неусвідомлювана, мимовільна схильність індивіда до певних психічних станів. Воно здійснюється через передачу психічного настрою, який має великий емоційний заряд, через загострення почуттів і пристрастей.

ПАНІКА – певний емоційний стан, різновид поведінки натовпу внаслідок дефіциту або надлишку інформації. Термін походить від імені грецького бога Пана, який гнівом викликав „шаленство стад“, які під його впливом кидалися у вогонь чи прірву.

Причини паніки:

- - фізіологічні (втома, депресія, голод, сп'яніння, безсоння, психічне потрясіння);
- - психологічні (сильне здивування, раптовий страх, велика невпевненість);
- - соціальне-психологічні (втрата довіри до керівництва, дефіцит або надлишок інформації).

Навіювання – це процес психічного впливу на людину чи групу при послабленому усвідомленому контролі, некритичній оцінці змісту повідомлень, які сприймаються. Інша назва – сугестія

Наслідування – відтворення індивідом зовнішніх рис і взірців поведінки, манер, дій, вчинків. Під його впливом формуються навички діяльності, духовні цінності: ідеї, стани, нахили, манери поведінки.

Мода (норма, правило, міра) – це форма стандартизованої масової поведінки людей, що виникає стихійно під впливом настроїв, смаків, захоплень, які домінують у суспільстві.

Чутки – це повідомлення, що надходять від однієї або більше осіб, про позиції, які нічим не підтвержені.

Чутки мають дві характеристики:

- - інформаційну (визначає об'єктивну міру вірогідності);
- - експресивну (виявляє тип реакції, на яку вона розрахована).

3. ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ: ВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ (МОВА І МОВЛЕННЯ) ТА НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ

- Головний засіб спілкування – мова.

Розрізняють поняття «мова» і «мовлення». Мова – це система знаків, що слугують засобом спілкування між людьми і знаряддям мислення.

Мова включає:

- **слова** з їх значенням (співвідношення слова і реального об'єкта);
- **синтаксис** (набір правил, за якими будується мова).

Мовлення – це процес використання мови з метою спілкування. Основні засоби мовлення:

- **фонема** (усне мовлення);
- **графема** (писемне мовлення).

ДОПОМІЖНІ ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ:

- ЗОВНІШНІЙ ОБРАЗ ЛЮДИНИ;
- ЖЕСТИ;
- МІМІКА;
- ПРОСТОРОВЕ РОЗМІЩЕННЯ ОДНІЄЇ ЛЮДИНИ ВІДНОСНО ІНШОЇ;
- ЗОБРАЖЕННЯ.

Зовнішній образ людини складається із:

- *фізіогномічної маски;*
- *одягу;*
- *манер поведінки.*

ФІЗІОГНОМІЧНА МАСКА (ПРЕВАЛЮЮЧИЙ ВИРАЗ ОБЛИЧЧЯ) ФОРМУЄТЬСЯ ПІД ВПЛИВОМ ДУМОК, ПОЧУТТІВ, ВІДНОСИН. ДОПОВНЮЄ ЇЇ ЗАЧІСКА, КОСМЕТИКА, ПЛАСТИЧНІ ОПЕРАЦІЇ.

- *Доповнює фізіогномічну маску одяг.*

Зовнішній образ і фізіогномічна маска – ***статичні.***

Міміка – динамічний вираз
обличчя в конкретний момент
спілкування.

Жест – соціально відпрацьований
рух, який передає психічний стан
людини.

У ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗВЕРТАЄТЬСЯ
УВАГА НА КОМУНІКАТИВНЕ ЗНАЧЕННЯ
ДИСТАНЦІЇ МІЖ ТИМИ, ХТО СПІЛКУЄТЬСЯ.

ГАЛУЗЬ, ЯКА ВИВЧАЄ ЦІ ПРОБЛЕМИ,
НАЗИВАЄТЬСЯ ПРОКСЕМІКОЮ.

ВИДІЛЯЮТЬ 4 ДИСТАНЦІЇ МІЖ УЧАСНИКАМИ
СПІЛКУВАННЯ:

- ІНТИМНУ;
- ОСОБИСТІСНУ;
- СОЦІАЛЬНУ;
- ПУБЛІЧНУ.

